

چکیده:

مقدمه: فرسودگی شغلی از مهم‌ترین نتایج اجتناب ناپذیر استرس شغلی است و عامل اصلی فرسودگی شغلی تحمل فشارهای روانی ناشی از کار برای مدت طولانی همراه با کار زیاد است. دوره‌های طولانی مدت فرسودگی شغلی اثرات منفی بر ارائه دهندگان مراقبت سلامت، بیماران و اثر بخشی سازمان دارد. این مطالعه با هدف بررسی رابطه فرسودگی شغلی پرستاران با نوبت کاری آنان در بیمارستان‌های عمومی و تخصصی شهر همدان انجام شد.

روش کار: این پژوهش از نوع مطالعات توصیفی- همبستگی و از نوع مقطعی بود. محیط انجام پژوهش در سه بیمارستان عمومی و پنج بیمارستان تخصصی شهر همدان بود. تعداد نمونه با استفاده از نمونه گیری درون خوشه‌ای ۴۱۶ نفر تعیین گردید. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه فرسودگی شغلی ماسلاچ استفاده گردید. که با مراجعه به بیمارستان‌ها و توزیع پرسشنامه‌ها در میان پرستاران به صورت تصادفی ساده، داده‌های پژوهش جمع آوری شد و به منظور تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج آزمون T مستقل نشان داد که میزان فرسودگی شغلی هم از لحاظ شدت و هم تکرار احساس فرسودگی شغلی در بین پرستاران بیمارستان‌های تخصصی بیشتر از عمومی است. میانگین فرسودگی شغلی در بین پرستاران از لحاظ شدت فرسودگی شغلی در بیمارستان‌های تخصصی (۸۹/۱۱ درصد) و در بیمارستان‌های عمومی (۷۹/۰۱ درصد) است. از لحاظ تکرار احساس فرسودگی شغلی هم در بیمارستان‌های تخصصی (۷۸/۰۹ درصد) و در بیمارستان‌های عمومی (۷۰/۳۸ درصد) می‌باشد ($p < 0/01$). همچنین نتایج آزمون ANOVA نشان داد بین فرسودگی شغلی پرستاران شیفت شب، شیفت صبح و شیفت گردشی تفاوت معناداری وجود دارد. با استفاده از آزمون تعقیبی تفاوت نمرات ابعاد متغیر فرسودگی شغلی در شیفت شب بیشتر از شیفت صبح و شیفت گردشی بوده است ($p < 0/05$). این تفاوت میانگین در خرده مقیاس خستگی عاطفی از نظر شدت فرسودگی بین شیفت صبح و شب (۹/۳۳ درصد) و از نظر تکرار فرسودگی بین شیفت صبح و شب (۱۰/۲۲ درصد) می‌باشد که در شیفت شب بیشتر از شیفت صبح و شیفت گردشی بود.

نتیجه گیری: نتایج پژوهش نشان داد که فرسودگی شغلی در میان پرستاران بیمارستان‌های تخصصی بالاتر از بیمارستان‌های عمومی است. فرسودگی شغلی در پرستاران شیفت شب بالاتر از سایر شیفت‌های کاری است و شیفت در گردش و شیفت صبح در مراتب بعدی قرار دارند. برنامه‌ریزی شیفت‌های کاری پرستاران با مشارکت آنان می‌تواند فرسودگی شغلی را در حد چشمگیری کاهش دهد.

واژگان کلیدی: فرسودگی شغلی، بیمارستان عمومی، بیمارستان تخصصی، نوبت کاری